

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXXI

ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1981 — JULY-AUGUST

Ч. 302

УЧАСНИКИ ТА КОМАНДА 14-ГО ТАБОРУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У, 1980 Р.

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

МОЛОДА УКРАЇНА

Вилас Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редагус Колегія:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Криволап, В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association ODUM.

in USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів

Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)

Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (international coupon) на суму 25 канадських
центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди
відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакції не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — О. Бердник, С. Караванський,
Б. Тен, В. Ворскло, В. Симоненко. О. Пошиваник — Преса ОДУМ-у,
В. Боровський — Зустріч з матір'ю О. Тихого, І. Асімов — Безсмерт-
ний бард. А. Лисий — Як там? С. Голубенко — Майстер науково-
фантастичного роману. А. Лисий — "Якщо б я міг почати все від
початку", О. Бердник — Заповіт Україні. Р. Фарквагарсон — Одна
мова чи дві? Р. Гордон — Це — Канада. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: 14-ий Табір Виховників Юного ОДУМ-у, присвяче-
ний 30-літтю ОДУМ-у. Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онтаріо,
Канада. Перший справа д-р Ю. Криволап СВП — комендант.

16-29-го серпня 1980 р.

Олесь БЕРДНИК

Щоб воскреснути — треба вмерти.

БЛАКИТНИЙ КОВАЛЬ

(Із східних афоризмів)

Я блакитний коваль,
Маю кузню свою.
Не залізо, не сталь —
Власну душу кую...

Роздуваю горно
Боротьби і шукань,
І палає воно
Серед грізних повстань!

Я себе розпалю,
Я розжарю свій дух,
І його переллю
У нестримність, у рух!

На ковадло життя
Кину серце своє,
Хай по ньому буття
Грізним молотом б'є!

Скачуть іскри рясні
У незміряну даль...
— — — — —
У чарівному сні
Я — блакитний коваль...

**

Народи мені, дівчино сина,
Уночі народи!
Під кущем молоді калини
Горілиць поклади.

Келих зоряний, пахощі квіту
Хай він вип'є вночі,
Ковалі у незримому світі
Приготують мечі.

І ніхто не підніме ту крицю,
Тільки він, тільки він,
Коли в нашім краю заіскриться
Грізний час Дивозмін.

Він устане до буйного герцю
І здолає пітьму,
Бо нескореність сіяла в серце
Ти, Дівчино, йому!

Народи ж мені воїна — сина,
Козака народи,
На долоні Матусі — Вкраїни
Горілиць поклади!...

Пісні мої,
Пісні матерів священні,
Заворожись сина чарами стовічними,
Щоб не знав він напасти, ні хвороби лютої,
Ні стріли ворожої, ані долі рабської...

**

Закон вогню, закон кохання,
Пали мене, карай мене!
Веди крізь громи і повстання
У преображення ясне!

Не дай в ілюзії заснути,
Не дай мокроти у багні,
Щоб думка, грізна і розкута,
Палахкотіла у мені,

Щоб крила, сильні і вогнисті,
Прорвали тіла мур тугий,
Щоб зорі, праведні, пречисті,
Мене взяли у світ новий!

Іще востаннє я заплачу,
Пройду незримо по землі,
І всі падіння та невдачі
Лишу впокореній золі.

І блискавицею-привітом
Сяйну у грізній синяві.
Закон Вогню гримить над світом:
Умріть, мерці!
Живіть, живі!

**

Кобзарю, кобзарю, куди ти прямуєш?
— На вольную волю...
Кобзарю, кобзарю, хто шлях тобі вкаже?
— Вітри в чистім полі...

Кобзарю, кобзарю, що в полі шукаєш?
— Прадавню могилу...
Кобзарю, кобзарю, а що в тій могилі?
— Незміряна сила!...
Незміряна сила!...

Кобзарю, кобзарю! Чи сила та встане?
— Устане, повстане!
Кобзарю, кобзарю, коли те настане?
— В урочє світання!
В урочє світання!

Кобзарю, кобзарю, в очах твоїх темно!
— А в думці світає...
Кобзарю, кобзарю, ти плачеш печально!
— А серце співає...
А серце співає...

Кобзарю, кобзарю, чи вернешся з поля?
— Вернуса, вернуса...
Коли, мій кобзарю?
— Як встане з могили
Забута Матуся,
Прадавня Матуся...

ПРО РУТУ, ДИВОМ КУТУ

**

Ой спинились баскі коні
На кам'янім мості.
Ой приїхали до Галі
З дальних країв гості...

Відкривай ворота, Галю,
Відкривай світлицю,
Подаруй гостям коханим
Руту — чарівницю.

Ой, вінком ляга на чола
Дивовижна рута,
І п'янить сильніше хмелю,
Розриває пута.

На Вкраїні лине слава
За ліси, за море,
Ой, що рута, дивом кута,
Розігнала горе!

Хай рушають вірні хлопці,
Лицарі завзяті,
Де поля дівчини Галі
Рутою багаті!..

**

Задрімали Карпати,
Спить і серце моє.
Лиш Черемошу спати
Плин води не дає.

Серед темної ночі
Не змовка і на мить,
Бурунами клекоче
І камінням гримить.

Грозить гнівно і сварить,
Та не знати — кого!
Все примарами марить
Із дитинства свого.

Бокорашів чекає
Іздаля, з висоти, —
Та в потоці мілкому
Вже не пройдуть плоти...

А Говерла шепоче:
— То, Черемоше, сни.
Не ридай серед ночі,
А діждися весни!

Дам тобі я водиці,
Не журись, далебі!
Гостроносі ялиці
Попливуть по тобі...

Із лісів Верховини,
Із далеких плаїв
Бокораші поплинуть
До казкових країв!..

Затуманилась земля,
Нічка впала на поля,
Помахала моя мила
Хустиною іздала.

То не мила, не вона,
То пригодонька страшна,
На далекій Україні
Загорілася війна...

Моя мила, я іду
На любов чи на біду,
На коханій Україні
Своє серце покладу.

Де упали козаки —
В полі вирости квітки,
Заплетуть їх наречені
До весілля у вінки...

Вдарять землю каблуки,
Засміються парубки...
Лиш одна дівчина витре
Дрібні сльози із щок...

**

Діду-Славуто, батьку безсмертний,
Знаєш ти давні часи...
Вість принеси...
Звідти, від наших предків далеких,
Гей, принеси!

Потім від нас забори наші думи.
Пісні і казки на хвилю збирай.
Дальнім нащадкам через століття
Все передай...
Гей, передай!

**

Ти прийди, Неповторна, на стежку мого поривання
Ти ступи у коліску моєї душі.
Я готую для Тебе початок нового світання,
Тої казки, Кохана, яка не ляга у вірші!

Довгі ночі і дні, а Тебе все немає, немає...
В скелю серця вдаря галактичний прибій...
Мою душу охоплює туга безкрая,
Розгортає у вічність тривоги сувій.

Де Ти, де? Чи прийшла Ти на Землю із Казки?
Якщо ні — то навіщо я в хащах життя?
Без очей Твоїх — ніч, самота без жаданої ласки,
А без слова Твого — небуття.

Прилети, Неповторна!

Минають секунди-століття,
Блискавиці небесні обпалюють серце моє.
Я чекаю Тебе над безоднею світу,
Де безжалісний птах Прометея кляче...

Із збірки "Блакитний коваль", 1975

Ол. ПОШИВАНИК

ІНФОРМАЦІЯ І ПРЕСА ОДУМ-У

Преса кожної організації — це дзеркало її діяльності та існування. Преса — це обличчя організації. Преса ОДУМ-у від самих початків організації гарно розвивалася. Крім офіційного журналу ОДУМ-у "Молода Україна", про який окремо буде подано, вістки про діяльність ОДУМ-у друкуються майже в усій українській еміграційній пресі. Матеріали про ОДУМ і одумівську діяльність часто поміщують: "Свобода" (Нью Джерсі), "Народна воля" (Пенсил.), "Українське життя" (Чикаго), "Українські вісті" та журнал "Нові дні". Часом друкують одумівські матеріали "Вільне слово" (Торонто), "Вільне козацтво" (Чикаго), "Нова зоря" (Чикаго), "Екран" (Чикаго) та інші видання.

У тижневику "Українські вісті", що друкувалися в Німеччині до 1978 р., а тепер в Детройті, США, здавна дискутувалися потреби створення організації молоді, що пізніше стала ОДУМ-ом. З 1962 р. почала виходити регулярна сторінка ОДУМ-у під назвою "Сторінка Об'єднання Демократичної Української Молоді", яку редагував Олексій Коновал. У січні 1974 р. Олексій Пошиваник, перебравши референтуру преси ОДУМ-у США, перебрав редагування сторінки ОДУМ-у. Від 1962 р. "Українські вісті" видали 195 сторінок ОДУМ-у.

У щоденнику "Свобода", найбільшій тиражем і найдавнішій українській газеті в США, яку видає Український Народний Союз у Нью Джерсі, неперіодично появлялася сторінка "Літопис-ОДУМ-у". Розпочав її в шістдесятих роках Роман Лисняк, який видав 5 чисел. Пізніше редагував Олексій Коновал (видав 15 чисел сам та 7 спільно з Олексієм Шевченком). З 28-го числа редагував її Олексій Шевченко. "Літопису ОДУМ-у" вийшло 32 числа. При кінці 1973 р. "Свобода" припинила видавання сторінок всіх організацій молоді, включно з одумівською. Тепер одумівські матеріали в "Свободі" селективно поміщують на загальних сторінках газети.

Тижневик "Народна воля", який видає Український Братський Союз у Скрантоні (Пен.) завжди прихильно ставився до молоді, і матеріали про ОДУМ, після союзних справ, переважно мають першенство та друкують без затримок. У цій газеті постійно і регулярно друкуються матеріали про діяльність ОДУМ-у та дописи про громадські події авторів-одумівців.

В Чикаго (США) в часописі "Українське життя", "Куток одумівця" вів у 1962-63 роках Олексій Коновал. Тут появлялися переважно статті та дописи про філію ОДУМ-у Чикаго, часом про ОДУМ взагалі. В 1973 р. "Куток одумівця" відновив Олексій Пошиваник та видав кілька сторінок.

По різних філіях виходять інформативні листки для членства і громадянства. Між ними зразковим є "Інформатор" філії Міннеаполіс - Сент Пол, який появляється місячно від грудня 1973 р. і дотепер під редагуванням Анатолія Лисого. В Новому Ульмі виходить "Рідне слово", бюлетень ОДУМ-у і ТОП-у. Інформатор виключно для членства ОДУМ-у видає неперіодично голова Центрального Комітету.

Найбільш поширені по філіях є стінні газети. На них виявляється життя філії в гумористичній формі, часто з рисунками чи карикатурами. В них також найбільше показано діяльність і працю Юного ОДУМ-у.

Для ширшого інформування про ОДУМ, від 1978 р. дописи в англійській мові часто появляються в англomовному тижневику "Свободи", в "Народній волі" та "Новій зорі" в Чикаго. Покищо, англomовні дописи переважно є спільною працею Дори й Олексія Пошиваників. Однак, чимраз частіше бачимо й інших авторів, між ними проявляється Андрій Шевченко. Англomовний ілюстрований журнал УБСоюзу "Форум" присвятив у одному числі 1980 р. шість своїх сторінок, на провідну статтю, про ОДУМ.

В Чикаго вже від 1962 р. філія регулярно провадить місячні 10-хвилинні радіoproграми. Програми пишуть старші одумівці, а їх читають, на зміну, різні члени філії. В Торонто від 1971 року одумівська 30-хвилинна радіoproграма під назвою "Молода Україна" появляється на хвилях щотижня. Радіoproграму провадять Валя Родак і Леонід Ліщина, з виступами членів ОДУМ-у та мистецьких одумівських гуртків.

Пресова референтура ОДУМ-у інформує громадянство про діяльність нашої організації, Пресова референтура ОДУМ-у — це само собою школа. На форумі одумівської преси одумівці мають можливість розвивати українську мову і перо. Після 30-тих років існування ОДУМ-у, багато одумівців виявилися добрими журналістами, які працюють в рядах ОДУМ-у та української громади. Своїми статтями й дописами вони заповнюють сторінки української і англomовної преси.

**ДАЙТЕ НАГОДУ бути Вашим дітям з
рештою молоді ОДУМ-у на
сходинах в роях, на таборах!**

Анатолій ЛИСИЙ

ЯК ТАМ?

Про проблеми з молоддю в радянському суспільстві тамтешня преса мало що пише. Лише час від часу появляються цікаві повідомлення, які свідчать, що проблеми таки існують. Вони навіть подібні до тих, які ми звикли бачити кругом себе.

Цікавим, наприклад, є репортаж з інтерв'ю з міністром юстиції УРСР В. Г. Зайчуком, надрукований в журналі "Вітчизна" ч. 8, 1971. В нім міністер говорить про соціальні проблеми молоді. Про політичні нічого не згадується.

Спершу В. Г. Зайчук підкреслює, що в СРСР існує пошана до державних законів, яким всі громадяни, включно з молоддю, підлягають. Отже закони найперше охороняють суспільство (читай "владу"). Ті, що порушують ці закони називаються правопорушниками. Головні правопорушення є такі: хуліганство, пияцтво, наркотики.

Нам не можна заспокоюватися, — говорить міністер, — бо правопорушення з боку неповнолітніх поки що є, і шкідливо замовчувати цей незаперечний факт. На жаль вже стала трафаретною теза багатьох батьків: не той тепер вік, і діти вже не ті. Самі, мовляв, бачите, ми не винні!

Які ж причини т. зв. правопорушень в радянському суспільстві? Міністер Зайчук висловлює свої погляди. Порівняймо їх до наших.

Мені б хотілося, — каже він, — звернути увагу на три причини, які призводять до правопорушень з боку неповнолітніх. Перша — незадовільне виховання дітей і підлітків у родині. Це наслідок несприятливого формування дитини в родині, в побуті, у найближчому оточенні. Це прямий на-

слідок безконтрольності їхньої поведінки, байдужість оточення. Друга причина — недостатній рівень виховної роботи з неповнолітніми в загальноосвітніх школах, профтехучилищах та послаблення уваги громадських організацій. І, нарешті, третя — незадовільна діяльність по влаштуванню підлітків на роботу і низький рівень виховання серед тих, які працюють на виробництві.

Дослідження окремих груп правопорушників доказали, що у переважній більшості неповнолітніх родинні умови були нормальні, але виховували їх неправильно. У таких сім'ях майже кожний другий підліток не має певних обов'язків у родині. Їх оберігають від будь-якої праці вдома. Ми, кажуть такі батьки, самі робили і вимотувались, нехай хоч наші діти не знають цього. Без них упораємось. Кажучи так, батьки не розуміють, що любов до праці виховується з дитячих років, не уявляють, наскільки шкідлива така "теорія", така любов до дітей. За це їм доведеться пізніше розплачуватися. Позбавлені контролю, їхні діти без будь-якої мети вештаються по вулицях, привчаються до горілки, тютюну, грають в карти. А це іноді початок життєвих манівців і знівченої долі.

На кінець В. Г. Зайчук зазначає, що найбільшу увагу треба зосередити на попередженні правопорушень. У сім'ї, школі, організаціях. Але найбільше вдома! Адже саме там формується моральне обличчя дітей. Любити дітей і курка вміє, — закінчує він, — куди важче виховати їх, уберегти від шкідливого впливу, вивести, як то кажуть, у люди!

ЗАГУБИЛИСЯ?

Недавно одумівці в подорожі думали, що загубилися.

Чи можете вгадати, де вони є? На якому континенті, в якій державі й в якому районі?

Відповідь знайдете на 24-ій сторінці.

Віктор БОРОВСЬКИЙ

ЗУСТРІЧ З МАТРІЮ О. ТИХОГО

Коли в лютому 1977 року заарештували Руденка, то ходили чутки, що разом з ним був заарештований і Олекса Тихий. Ніхто не знав, чи Тихий заарештований, чи ні, бо він жив не у великому місті, як більшість правозахисників, а в маленькому хуторі Іжевка, Константинівського району на Донеччині. Щоб дізнатись, що сталося з Олексою Тихим, мене в Москві попрохали поїхати до Тихого додому і дізнатись про все.

Недовго думаючи, я відправився до Константинівки. Вдома я сказав, що їду на село в 20 кілометрах від дому на весілля. Якби я сказав правду, куди і чого я їду, мої домашні турбувались би за мене, а так вони були спокійні.

Електричкою доїхав до Константинівки. Починало вечоріти. Був лютий, але не зимно. Сніг, що випав напередодні, починав танути. На дорогах була каша, розмішана з грязюкою. Міста Константинівки я не знав, і до того ж було вже пізно. Йти до автостанції, щоб дізнатись, чи ходить автобус до Іжевки, не було сенсу. Бо який автобус буде йти в таку пору. Я вирішив брати таксі.

На стоянці таксі машин не було, людей також не було. Хвилин через двадцять підїхала одна машина. Я підїшов до водія і запитав, чи повезе мене на хутір Іжевка. У відповідь той похитав тільки головою.

Що ти, з глузду зїхав, сказав він, — хто по такій дорозі може туди доїхати, невже хтось захоче застрягнути в багні і ночувати ніч посеред чистого поля?

— А що це, дуже далеко? — запитав я шофера, сподіваючись дізнатись дорогу, а потім піти пішки.

— Кілометрів 15, — сказав водій, посміхаючись, — пішки все одно не дійдеш, — ніби вгадав він мою думку.

— Якщо заплатиш 15 карбованців, то попробую поїхати, але з такою умовою, що коли загрузнемо в багні, то будеш допомагати випихати машину, а далі підеш пішки, — сказав водій.

— Згода, — не вагаючись ні хвилини, відповів я.

Поїхали. Я був задоволений з того, що не довелося повертатись додому, так нічого і не дізнавшись. Я надіявся, що шофер перебільшує небезпеку поїздки, щоб більше вирвати грошей. Але то було несуттєве в той час.

Як я й передбачав, дорога виявилась не дуже поганою. Тільки кілька разів машина повинна була тужитись, щоб не застрягнути. Хвилин через двадцять в долині показалися ледь жевріючі вогні хутора.

— Ось Іжевка, — сказав водій, показуючи рукою на хутір, до якого ми наближались.

Весь час, і в поїзді, і на станції в Константинівці, і сідаючи в таксі, я був спокійний. Але, підїжджаючи до хутора, мене ніби прошибло елек-

тричним струмом. Всю дорогу від дому до хутора я навіть не подумав придивлятись, чи хтось не слідкує. Але вже було пізно. Хоч би хтось і слідкував, то не можна нічого було б вдіяти. Таксі підїжджало до хутора. Вже показалися перші хати.

— Тут зупиніть, — сказав я водієві.

Той у відповідь посміхнувся. Його посмішка без причини мене трохи здивувала і насторожила. Я не міг зрозуміти, в чому справа.

— А я знаю, до кого ти їдеш, — сказав водій.

Я не знав, що йому відповісти і як запитати. Я почав діставати гроші, щоб розрахуватись. На лічильнику було трохи більше ніж три карбованці. Я дав йому спочатку десятку і продовжував ритись в гаманці, але водій знову посміхаючись, сказав:

— Вистачить, — решту прокурор добавить.

В цих словах я знову відчув якусь містерію і загадковість.

— Кому прокурор добавить? — жартома запитав я.

— Тобі й мені.

— А за що ж?

— Тобі за те, що сюди їхав, мені за те, що тебе віз.

По моїй шкірі проповзли легкі мурашки: "Невже це КДБіст?" Але не повинно було цього бути, бо він був схожий на професійного таксиста, який вміє торгуватись і вміє витягнути з клієнта гроші. Але з чим чорт не жартує, всемогутне КДБ все вміє. В одному я був тільки переконаний, що таксист, якщо не знає, куди я їду, то здогадується.

— Ну то бажаю успіхів тобі, чекати на тебе я не можу, так що назад діставайся як зможеш. А п'ять карбованців, що я не взяв, вважай як пожертву на добрі справи.

Я подякував таксистові, не показуючи свого хвилювання і ні про що не запитуючи, вийшов з машини.

Таксист розвернувся і відїхав, помахавши рукою на прощання.

Я залишився на дорозі. Пройшовши кілька метрів по грязюці, перемішаній зі снігом, я промочив ноги. Я намагався ступати обережно, щоб не набрати грязюки в черевики. Сільську тишу розривав гавкіт собак. Запитати, де знаходиться хата Тихого, не було в кого. Село було ніби вимерле. По хатах горіло світло, але на вулиці нікого не було.

Я вирішив постукати до однієї з хат і запитатись, де живе Олекса Тихий, але раптом на мене вискочив величезний пес. Я кинувся тікати, але собака не відставав. Добре, що біля колодязя брала воду якась жінка. Я підбіг до неї. Собака повернувся назад.

— Добрий вечір, — звернувся я до жінки, — чи не скажете, де тут живе вчитель Олексій Тихий.

— Та він вже не вчитель, та й не живе тут. Його треба шукати не в цьому місці, а в Донецьку. Але я б вам не радила шукати за ним, бо він був чесним і говорив все, що думав, ось за це і розплачується. І хто до нього прийде, також буде розплачуватись. Ви, мабуть, з Олесем щось спільного маєте?

Жінка була говірка, зупинити її було важко, але я помітив, що про Тихого вона доброї думки. Слово Олеся вона вимовляла з такою теплотою і повагою, ніби то був її син.

— Ваша мова, як і мова Олеся, дуже мелодійна, — продовжувала жінка, — то ви повинні з ним щось мати спільного.

Ну хіба ж по мові щось можна судити, — заперечив я.

— Ой, не кажіть, голубчику, я хоч і неписьменна, але не така дурна, як ви думаєте. Але то ваша справа. Якщо ви гарна людина, то нехай вам Бог помагає.

Обличчя жінки погано було видно, бо на вулиці була темність. Але відчувалось, що вона добра душею.

— Олеся ви ніде не зустрінете, але підіть до Марійки — його матері, вона вам все розповість. Марійка гарна жінка, я її називаю жартома дівою Марією. Бо щоб бачити, як її сина мучать, то справді треба бути святою людиною. Ідіть цією вулицею і (жінка почала рахувати хати) шоста хата буде Тихих.

Я подякував їй і пішов, куди вона показала. Коло хати Тихого знову мене охопив легкий страх. А що як за мною слідкують, думав я, темно, за п'ять кроків нічого не видно.

І ось довга глиняна хата під очеретом. Легенько стукаю у віконце. Світла ніде нема. "Невже нікого немає вдома", — промайнуло в моїй голові. Стукаю сильніше, ніхто не відповідає. Проходить кілька хвилин. Знову стукаю, але на цей раз вже міцно. Почулись рухи в хаті. Тоді старечий голос:

— Хто там?

— Не бійтесь, свої, — сказав.

— А хто ви?

— Я з Києва, — збрехав я, щоб не лякати жінку, — я знайомий Олексія.

Засвітилося світло.

— Зараз я вам відчиню, — відповіла жінка з хати.

Хата була стара, шибки одинарні, тому було добре чути через вікно. Двері відчинила стара жінка.

— Заходьте, — сказала вона.

Через довгі сіни я опинився на кухні. В хаті було не дуже тепло, тому жінка була зодягнена у ватянку.

— Ви мати Олексія Івановича? — запитав я її.

— Так, а ви?

— Я вам сказав неправду, я не знаю Олексія Івановича, але мені треба знати, де він зараз і що з ним сталося.

Жінка заплакала, її старечі порепані від праці руки свідчили про те, що їй доводиться багато працювати. Вона дістала хустку і почала витирати сльози. Було боляче дивитись на стару жінку, яка має сина і мусить жити сама на старість. Мені було незручно розглядати її саме в той час, коли вона плакала. І я почав оглядати кімнату.

На стіні висів величезний олійний портрет Тараса Шевченка. Також висіли вишиті рушники і вишивки. Кімната була обставлена дуже убого.

— От бачите, на старість таке горе.

Вона розповіла мені про те, що сталося з її сином. Як проходили в них обшуки. Як Олексю звільняли з праці, як звинувачували в обкраденні крамниці, як судили перший раз. Вона була дуже схвильована. І те, що вона говорила — це не були її слова, це був крик душі, крик материнського серця за свою дитину.

Мати Тихого сказала, що вона зверталась до Прокурора Донецької області, щоб той повідомив, за що її сина арештовано, але той не дав ніякої відповіді.

Все коротко записавши і поговоривши з нею ще годину, я мусив повертатись назад, бо якби не повернувся додому до ранку, то б з мамою зчинилась паніка.

Марія Кіндратівна Тиха сказала, що мені повертатись до Констянтинівки немає сенсу, бо є ближче полустанок, з якого кожен три години йдуть поїзди до Краматорська. Вона довго розповідала, як треба йти, щоб потрапити на той полустанок. Але в моїй голові залишилось небагато. Думки ніби летіли десь у хмарах. Я уявляв перед собою в камері Олексю, уявляв прокурора Донецької області, який в той момент сидів десь у ресторані чи в іншому місці і веселився.

Мати Тихого провела мене на вулицю і показала, якою стежкою треба йти. На вулиці було темно хоч око виколи. Не було навіть місяця на небі. І ця темрява після хатнього світла здавалась подвійною.

— Нічого, що темно, вам треба йти цією стежкою через городи і гайок, і вона вийде якраз на дорогу, що веде до полустанку. Головне, не загубити стежки, — сказала мати Тихого.

Йти було тяжко. Стежка була розкисла, грязюка, перемішана з снігом, набиралась на черевик. Але я вже не звертав на те уваги і приготувався до "штурму" невідомої дороги.

Коли минув городи і перейшов у гайок, дорога стала кращою. Але виникла інша проблема: серед дерев легко було згубитись. Стежка то роздвоювалась, то зовсім кудить зникала. Тоді я довго стояв і намацував руками і ногами.

І раптом я відчув, що щось тріснуло. Було дуже тихо. Незвичайний тріск стурбував мене. Знову все нормально. Знову йду далі. Подорож з пригодами здавалась навіть романтичною. Але раптом я відчув за собою кроки. Це не були галюцинації. За мною хтось ішов.

Я зупинився. Нічого не було чути. Пішов далі. Знову кроки. Я обертався і намагався щось в темряві розгледіти, але все було марно. Темність приховувала живу істоту, що йшла позаду.

УПРАВА ТОРОНТСЬКОГО ВІДДІЛУ ТОП-У

Зліва сидять: Віктор Педенко, Зіна Корець, Яків Юхименко, Петро Родак (голова), Михайло Лебединський і Федір Білаш.— Стоять: Павло Дрозд, Василь Антик, Василь Тимошенко, Надія Микисор, Ліна Дрозд, Володимир Тимошенко, Іван Ємець і Андрій Богуславський.

Торонто, 1981 р. Фото Ів. Корця

Мені на думку приходили різні історії про чортів і відьом, що розповідала бабця в дитинстві. "Може, то чорти ходять по лісі, — думав я, — краще нехай будуть вони, ніж КДБ". Ці думки я викликав сам, щоб не думати про те, що за мною хтось слідкує.

Я вирішив трохи зійти зі стежки і заховатись між деревами, щоб побачити, хто пройде стежкою. І дійсно, кроках в п'яти від мене промайнула чиясь постать. Я сидів тихо, щоб не видати себе. Кроки тієї особи по грязюці зі снігом серед тиші було чути добре.

— Може то хтось також іде на станцію, — подумав я.

Але все-таки виходити боявся. Було доцільніше трохи пересидіти. Хвилин через три стежкою промайнула та ж сама постать в протилежному напрямку.

— Мабуть, чоловік вже повертається зі станції, — лаяв себе я, — як я міг подумати, що це збіг обставин?

Довго не роздумуючи, я вийшов на стежку і попрямував далі, не обертаючись. Тут здогадуватись було нічого. Хтось слідкує. Іншого варіанту бути не могло.

Дорога через гай забрала з годину. Чоловік ішов слідом за мною, його кроки весь час лунали

позаду. Стежка в лісу вивела на асфальтову дорогу. Темрява здавалась меншою, ніж у лісі. Опинившись на дорозі, я ніяк не міг вирішити, в який бік йти. Праворуч виднілось якесь світло. Було схоже, що там село. Іду туди, де світло. Хвилин через п'ятнадцять я побачив, що то світиться якась ферма. Ніхто за мною вже не йшов, але зразу позаду на відстані кілометра загорілися світла авта. Я йшов, а світла ні наближались, ні віддалялись.

Порівнявшись з фермою, я побачив жінку селянку в валянках, у ватянці, запнуту старою сірою хусткою. Вона сказала, що я вірно йду і що поїзд буде о другій годині ночі.

Подякувавши, йду далі. Світло авта не наближається і не зникає. За хвилин п'ятнадцять дорога вивела до залізничного переїзду. Вогні. То був полустанок. Коли заходив до станції, побачив, що дорогою, якою я йшов, проїхав легковий автомобіль.

Я купив квиток до Краматорська і почав чекати на поїзд, але ніхто в станцію не зайшов, крім жінки, що їхала до Слов'янська з клунками на базар. КДБісткою вона ніяк бути не могла.

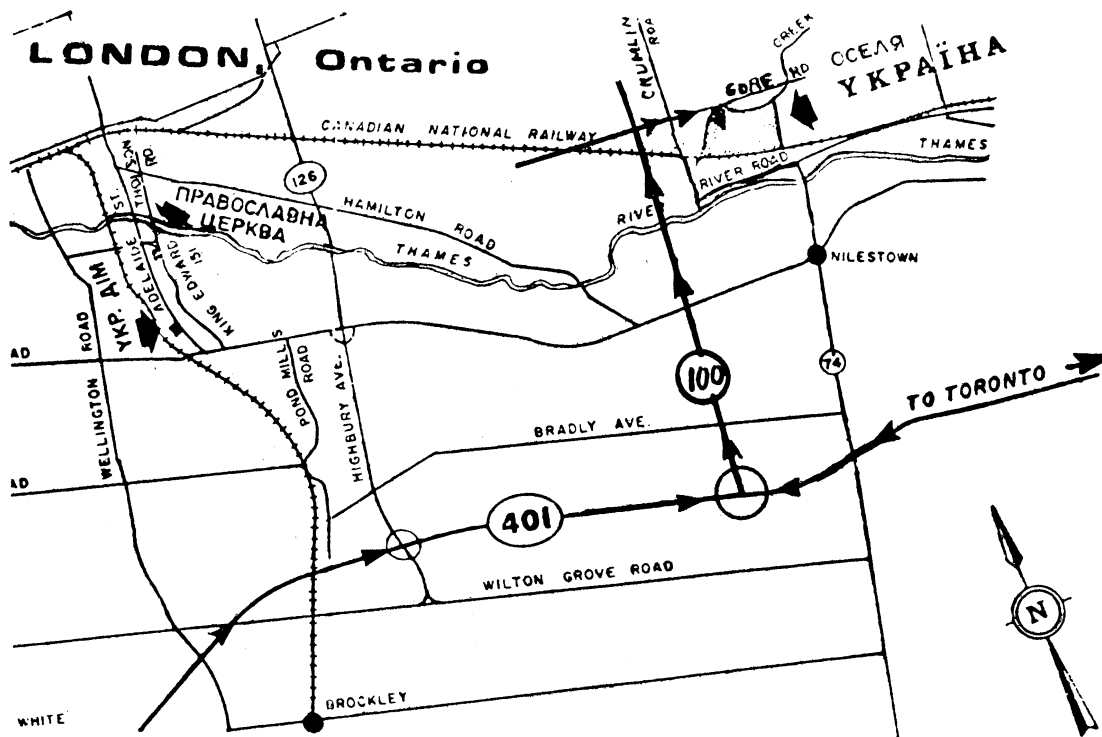
Додому я приїхав уже вранці. Ніхто про те, де я був, не знав.

Із книжки "Поцілунок сатани", 1981

Одумівці беруть участь у Дні Гри разом з СУМ-ом і Пластом.

Торонто, 18 жовтня 1980 р.

МАПА ДОЇЗДУ ДО ОСЕЛІ "УКРАЇНА"

"НА КОХАНІЙ УКРАЇНІ
СВОЄ СЕРЦЕ ПОКЛАДУ".

О. Бердник

ЗУСТРІЧ ОДУМ-у

США Й КАНАДИ З УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНСТВОМ

П Р И С В Я Ч Е Н А

ОЛЕСЮ БЕРДНИКУ

відбудеться

від 4-го до 6-го вересня 1981 р.

на одумівській оселі "УКРАЇНА" біля Лондону, Канада

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

П'ЯТНИЦЯ 4-го вересня — 6-та год. вечора:

Товариська зустріч молоді — Господар філія ОДУМ-у в Лондоні

СУБОТА 5-го вересня:

Міжфіліяльні спортові змагання з відбиванки та легкої атлетики
від 10-ої години ранку

О 6-ій годині вечора в залі оселі ОДУМ-у "УКРАЇНА"

БЕНКЕТ І ЗАБАВА

Головними промовцями на бенкеті будуть молоді одумівці — Олена
БАГНІВСЬКА з Елкгарт, Інд., і Тарас ЛІЩИНА з Торонто.

Господар бенкету — Віра ХАРЧЕНКО з Торонто

НЕДІЛЯ 6-го вересня:

10:30 год. ранку: Служба Божа

12-та год. дня: Привіт голови ЦК ОДУМ-у В. ПЕДЕНКА,

Дефіляда одумівської молоді. Офіційне відкриття одумівського
будинку. На Службі Божій і на Дефіляді присутність одумівців
в одностроях обов'язкова

12:30 год. дня: Спільний одумівський обід

2:00 год. дня: КОНЦЕРТ одумівських мистецьких груп
США і Канади

Відповідальна за концерт Оксана Метулинська.

— ВЕСЕЛА ВАТРА —

За докладнішими інформаціями звертайтеся до місцевих філій
ОДУМ-у і відділів ТОП-у

Телефони: в Лондоні — 681-7468 і в Торонто: 889-0640

ЗАКЛИКАЄМО УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ДО МАСОВОЇ
УЧАСТИ.

КОМІТЕТ

Сергій ГОЛУБЕНКО

МАЙСТЕР НАУКОВО-ФАНТАСТИЧНОГО РОМАНУ

З нагоди 115-ліття з дня народження і 35-ліття з дня смерті Герберта Джорджа Уеллса

Світової слави романіст і один з найбільших письменників недавнього минулого Герберт Джордж Уеллс залишив багату і різноманітну спадщину, що складається з науково-фантастичних, утопійних і побутових романів.

Можна сподіватись, що твори письменника послужать багатим матеріалом для майбутніх істориків і дослідників, які вивчатимуть період від 90-х років минулого століття і до 40-х років поточного століття. З непередаваною силою, у хвилююче-драматичних образах Уеллс показав трагедію цих десятиліть і на їх тлі вивів маленьку людину, безпорадну перед лицем величезних стихійних катастроф і титанічних сил техніки, що вирвалась з-під контролю цієї людини і загрожує їй знищенням.

Народився Герберт Джордж Уеллс 21-го вересня 1866 року в місті Брамлі коло Лондону, Англія, в родині збанкрутілого крамаря. Маючи 13 років, він скінчив нормальну граматичну школу і від 14 років почав самостійно заробляти собі на життя, працював у крамниці, в аптеці, у вільний час займався самоосвітою. Склавши іспит, Уеллс став учителем початкової школи. Згодом він закінчив королівський науковий каледж і був прийнятий науковим співробітником Лондонського університету, де працював у лабораторії дослідника природи Т. Г. Гекслі.

Письменницьку працю розпочав Уеллс у 1891 році. Першими його літературними спробами були статті та оповідання, друковані в газеті "Пелл-Мелл", частина з яких увійшла до збірки "Вибрані розмови з дядьком", що вийшла в 1895-му році.

З найбільшою силою виявилось обдаровання Уеллса у жанрі науково-фантастичного та утопійного роману. В цьому жанрі він істотно різнився від свого попередника і старшого сучасника Жюль Верна. Коли Жюль Верн писав свої твори для заробітку і був байдужий до того як впливають описані в його романах геніальні винаходи на долю та душу людей, то Уеллс робив свої науково-фантастичні романи завжди реалістичними і психологічно-мотивованими. Герої його творів живо сприймали всі наукові і технічні осяги, свідками і творцями яких вони стали.

Вже перший роман "Машина часу" (1895) зробив його автора, до того невідомого клерка й самоука Уеллса одразу видатним письменником. З великим напруженням змальовує письменник майбутнє людства. Дія роману відбувається в 802701 році. Набагато випереджуючи Айнштейна, Уеллс висловив думку, що течія часу не є абсолютною, отже людина могла б віднайти "машину часу" і на ній переноситись у минуле та майбутнє. Але винахідником є лише людина, недосконала як і

всі люди та нездатна добре керувати цією машиною. Цими реалістичними рисами герой Уеллса ґрунтовно різнився від капітана Немо в Жюль Верна. Замість "золотої доби" герой Уеллса потрапляє в дуже далеке майбутнє, в обставини людського життя в 802701 році. Там він бачить як суспільна нерівність призвела до поділу людства на дві породи. Колишні аристократи виродились у расу елоїв, прекрасних, нікчемних, безпорадних, ніжних істот, що провадять безжурне життя метеликів. Робітники виродились у морлонів, напівсліпих істот, що живуть під землею і володіють підземним світом, де гудуть таємничі машини. У своєму романі Уеллс висловлює з одного боку захоплену віру у прогрес науки і техніки, а з другого боку — глибокий песимізм у ділянці суспільних відносин. У дальших творах письменник вже оптимістичніше дивиться на майбутнє.

Черговий фантастичний роман "Острів доктора Моро" (1896) викриває несправедливість на землі, поневолення недорозвинених народів з боку цивілізованих народів і доводить неминучість загибелі колоніалізму. У романі "Колеса фортуни" (1896) Уеллс намагається розв'язати проблему справжньої любові і викриває протиріччя родини.

У романі "Невидима людина" (1897) Уеллс змальовує суспільні відносини, які спотворюють талановитого вченого і перетворюють можливості науково-технічного прогресу на загрозу для існування людства. Герой роману — молодий науковець, який засобами науки зумів стати невидимим. Його не бачить ніхто, але він бачить усіх і може робити все, що хоче, та діє, але не на користь іншим. Уеллс розробляє тут цікаву психологічну тему самотності сильної особи, яка наважується протиставити себе всьому людству і гине. Автор прагне перейти межі досягненого, випередити дані сучасної йому науки, передбачити дальший прогрес технічної думки.

Наступним твором Уеллса є цікавий роман "Війна світів" (1898). У ньому змальовано напад марсіян на Землю. Марсіяни зображені як істоти з могутнім, холодним і жорстоким розумом.

З двох написаних у 1899 році романів: "Кохання і містер Льюїшем" та "Коли сплячий прокинеться", перший присвячений соціально-побутовій темі, другий — у похмурому освітленні зображує майбутнє, але письменник скорше застерігає, а не засуджує прийдешнє і є далекий від похмурих передбачень Шленгера.

Фантастичний роман "Перші люди на Місяці" (1901) на сюжет міжпланетних подорожів змальовує, як герой твору, опинившись на Місяці,

застає там класовий антагонізм, показаний у гіпертрофованих образах.

У цих фантастичних романах ("Машина часу" "Війна світів", "Перші люди на Місяці") Уеллс дає своєрідне відображення протиріч суспільства, переносить їх у майбутнє або на іншу планету, майстерно послуговуючись космічною фантастикою, яка надавала ще більшій гостроті зображуваним реальним протиріччям суспільного життя на землі. Письменник виступив у тих творах як романтик сміливих полетів наукової думки.

З початком нашого століття Уеллс виступив з теоретичними працями і літературними творами, в яких розвивав свої проекти перетворення суспільства шляхом реформ, наголошував konieczність передання влади вченим та інженерам, які одні, на його думку, можуть справедливо і розумно керувати народами. При цьому він виявив помітну релігійність для виправдання мети життя. "Віра в Бога означає виправдання всього буття", — писав Уеллс у творі "Передбачення" (1902).

Гуманізм Уеллса, цього критика сучасного йому суспільства був спрямований проти суспільного хаосу та анархії, письменник хотів впорядкувати суспільство шляхом добрих реформ і освіти. Проблему суспільної перебудови він розглядав як проблему повільної еволюції, якою керує інтелігенція, насамперед інженери і техніки. В 1903-1908 роках Уеллс був членом Фабіанського товариства, яке складали прибічники мирного і поступового перетворення суспільства за допомогою реформ та заперечували класову боротьбу і революційні методи. Свої ідеї Уеллс проповідує в творах: "Харчі богів" (1904), "Сучасна утопія" (1905), "Кіппс" (1905). Ідеї Фабіанського товариства знайшли своє відображення в його публіцистичних творах "Новий світ для старого" і "Перше та останнє" (обидва 1908).

Герберт Уеллс не був пророком технічних вдосконалень та винаходів. Темою його романів були люди, а не машини і прилади. При перших полетах у повітрі американців — братів Райт він передбачив величезну роль авіації у війні і в своєму романі "Війна в повітрі" (1908) яскраво описав це, хоч зображені там конструкції літальних апаратів були подекуди наївні і технічно-нездійсненні.

Суспільно-побутовий роман "Тоно—Бенгей" (1908) подає сатиричний образ тупости аристократичної Англії. Уеллс змальовує сатири інтелігентів, що перетворились в обивателів, і на суспільний устрій, який приневолив їх до цього. В романі "Анна — Вероніка" (1903) подано тему кохання та сім'ї, а в романі "Історія містера Поллі" (1910) письменник з великою теплотою і щирістю змальовував образ маленької людини, незадоволеної життям і приреченої на замкнутість. В усіх цих побутових творах, де нема марсіян і машин часу, письменник виступає міцний реаліст.

У прекрасній ліричній повісті "Таємні закутки серця" Уеллс вперше і лише єдиний раз пробує створити позитивний тип людини сучасності, образ героя, вищого за пересічний рівень. Герой повісті Річмонд Гарді, політичний діяч і

КОБЗАРСЬКІ ТАБОРИ ОДУМ-У 1981

Кобзарські табори ОДУМ-у, під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, відбудуться:

На Оселі ОДУМ-у "КИЇВ", Аккорд, Н. Й., США

від 18-го липня до 1-го серпня 1981 р.

За інформаціями звертатися до:

Олександра Непреля — тел. 212-657-0317

Андрія Шевченка — тел. 201-725-5322

На Оселі ОДУМ-у "УКРАЇНА", Лондон, Канада

від 2-го до 16-го серпня 1981 р.

За інформаціями звертатися до:

Івана Данильченка (околиця Торонто)

тел. 416-274-2249

Оксани Метулинської (Ст. Кетеринс)

тел. 416-688-6315

Олексія Пошиваника (Чикаго, США)

тел. 312-282-1279

економіст бере на себе завдання вдосконалити планування видобутку і розподілу нафти в межах Англії, щоб запобігти передчасному вичерпанню нафтових джерел. Незалежність поглядів і велике бажання зробити все якнайкраще примушують героя працювати вище своїх сил. Йому загрожує нервова перевтома, що виявляється у вибухах гніву, в роздратованості, в неспроможності зосередитись. Відпочинок і лікування не допомагають. Ніби щасливий в особистому житті герой глибоко самотній і незадоволений. Несподівано він знаходить жінку, яка є рівна йому і розуміє його. Він свідомо не дає розвинути кохання, але недугу вже переможено. Спокійно і рішуче береться герой знову до праці, не спинається і тоді, коли раптова перестуда переходить у поважну хворобу і обриває його життя. Річмонд Гарді вмирає, досягнувши справжню перемогу, але не діждавшись слави.

Твір "Новий Маккіявеллі" (1911) знаменував Уеллса від ідей Фабіанського товариства. Дальші романи "Шлюб" (1912), "Пристрасна дружба" (1913) і "Дружина сера Айзека Гармана" (1914) присвячені темі дружніх, любовних, шлюбних і родинних взаємин.

Уеллс ясно бачить протиріччя між прогресивним розвитком техніки і погіршенням становища народу, бачить занепад суспільної моралі і в своїх романах порушує не так наукові проблеми, як суспільні наслідки технічного прогресу, викриває, що наукові винаходи використовуються в руйнівних цілях. Під час війни 1914-1918 років він виступає як антимілітарист, хоч ніколи не був поразенцем і непротивленцем злу, у романі "Визволений світ" (1914) передбачає винахід атомо-

вої енергії, застосовуваної як зброя. Проблеми кохання і суспільної моралі присвячений його роман "Белбі" (1915).

У романі "Містер Брітлінг п'є чашу до дна" (1916) Уеллс вказував, що демократія мусить мати зброю, щоб не загинути і не бути заступленою необмеженою владою зброї. У воєнні і перші повоєнні роки письменник створює романи: "Бог — Невидимий Король" (1917), "Душа єпископа" (1917), "Джон і Пітер" (1918), "Невмираючий вогонь" (1919), в яких виявив свою релігійність і антимілітаристичне наставлення.

Зацікавлений політичними змінами у наслідок російської революції Герберт Уеллс у 1920 році відвідав Росію і розмовляв з Леніним, який представив йому широкі пляни господарської розбудови зруйнованої в наслідок війни країни та проєкт електрифікації.

Повернувшись до Англії, письменник розповів про свої враження від подорожі у книзі "Росія в імлі" (1921). У цьому творі Ленін виведений як кремлівський мрійник. Пляни електрифікації Росії Уеллс оцінив як утопію і плід багатой фантазії. Він вважав, що господарську руїну в Росії можна буде усунути, лише спираючись на економічну та технічну допомогу Заходу.

Побутовий роман "Світ Віліяма Кліссольда" (1926) був філософським і програмовим твором Уеллса. Автор висунув у ньому теорію організованого капіталізму, створення світового тресту, що нищить державні кордони. Провідну роль в цьому тресті відіграватиме освічений підприємець,

що сполучатиме знання та аристократизм духа з багатством.

У другій половині 20-х років розпочався новий період творчості Уеллса, коли він особливо рішуче виступив проти загрози нової війни і фашизму. Роман "В очікуванні" (1927) змальовує загальний робітничий страйк 1926 року в Англії. В теоретичній праці "Відкрита змова" (1928) письменник пропагував ідею організованого суспільства, коли зникнуть недоліки сучасності, що станеться, коли промисловці підкоряться провідові вчених.

Тема про варварство і цивілізацію, що часто зустрічається в творах Уеллса, з особливою силою представлена в романі "Містер Блекворті на острові Ремпол" (1928). Письменник заперечує думку про можливість ідилічного, повного романтики життя первісних народів і називає її вигадкою лібералів. Некультурність, лицемірство, жорстокість, боягузтво, сваволя і самодурство ватажків, звряче ставлення до жінки — типові риси примітивної людини. Письменник доводить, що ці люди не люблять природи, бо бояться її, і пригноблені важкою боротьбою за існування. На думку Уеллса, життя людини на первісному щаблі розвитку з її втомлюючим маневруванням між жорстокими звичаями і неймовірними забобонами є багато складнішим за життя цивілізованої людини. Сильний цей роман зробив велике враження на читачівські кола багатьох країн Європи і Америки.

В подібному пляні створив письменник невелику повість "Країна сліпих". Він наголосив, що той, хто бачить, вважається в країні сліпих божевільним так довго, поки має зір.

Роман "Самовластя містера Парема" (1930) розкрив небезпеку для миру середньовічних понять суверенітету, держави, престижу, віри в історичну місію, політику рівноваги, сферу впливів. Війна, як пророко заявив письменник, виникає насамперед з почуття недовіри і страху перед озброєннями сусідів. Тепер відомі факти, про які автор міг лише думати і старався передбачити своєю сатирою, написаною вражаюче сильно і блискуче.

У романі "Белпінгтон із Блепа" (1933) письменник наголосив небезпеку війни і зростання фашизму та закликав боротись з ними.

В 1934 році Герберт Уеллс вдруге відвідав Росію і 23 липня 1934 року розмовляв зі Сталіним на тему його соціалістичних експериментів та цікавився поглядами Сталіна на майбутній економічний розвиток Західного світу. Як говорив письменник, до майбутнього розквіту західної економіки спричиняться вчені, інженери і техніки. Сталін пробував перекопати свого гостя, що капіталіст прикутий до свого прибутку, від якого його не можна відірвати ніякими силами і що знищать капіталізм не організатори виробництва — технічна інтелігенція, а робітничая кляса, бо технічна інтелігенція не відіграє самостійної ролі.

Уеллс лишився незадоволений такими твердженнями і з приїздом на батьківщину повернувся до жанру фантастичного роману. В кіно-повісті "Дні, що мають прийти" (1935), написаний як

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чищення печей і обслугову
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звозчування повітря ("гюмідифайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕНЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно
у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповняти авто бензиною.

сценарій кіно-фільму письменник доводить, що аристократія духа приводить до гармонії світ, спустошений майбутніми війнами. У творі широко показано сучасне і майбутнє людства. Автор твердить, що майбутня війна, яка протягнеться десятки років, вщент зруйнує сучасну цивілізацію. Образи того, як люди торгуються, сваряться за старий мотлох, що лишився з передвоєнного часу, як їздять, запрягаючи коней в авта, немов передбачали післявоєнну Німеччину 10 років пізніше. Автор доводить, що людство все таки знаходить у собі сили для відродження. На закінчення він показує новий світ так, як його собі представляє. У майбутньому люди будуть також змагатись і гинути, але не на війні, а під час подорожів на Місяць чи в ризикованих спортивних змаганнях. Сварки матимуть місце не за кордони і межі, а за різні розуміння мистецтва, проблеми свободи та обов'язку, проблеми вартості життя. Влада буде обмежена й толерантна, але організуюча і творча. Письменник не ідеалізує сучасних йому форм демократії і твердить, що вона мусить розвиватись, перемагаючи свої теперішні слабкі сторони: нерухливість, безініціативність, складність.

Роман "Гравець у крокеті" (1936) містить сарказми на адресу політично-байдужих обивателів Англії. Письменник непокоїться перед загрозою реакції. Він зображує її як огидливу потвору в творі "Каїнове багниця".

Віра в прийдешнє світле майбутнє людства, в розквіт науки, техніки і добробуту всіх народів не залишає Уеллса. Він сподівається зміни навіть біологічної природи людей і в романі "Народжені зіркою" (1937) виводить знову марсіян, які провадять ці зміни.

Незадовго перед початком другої світової війни Уеллс написав статтю "Коли я був Гітлером", в якій вказав, що нормальні люди мають "гітлерівську" войовничість, імпульсивну амбітність і культ рукопашної бійки лише у віці від 11 до 13 років життя. Письменник вірив, що хлопець, яким є сучасне людство, переживе всі небезпеки і стане дорослою людиною. Але багато дітей гине, граючись гранатами і набоями.

У роки війни Уеллс написав роман "Необхідна обережність ніколи не заважає" (1941), в якому безоглядно засудив німецький мілітаризм.

Творчість Герберта Уеллса охоплювала широке коло тем, жанрів і настроїв, але вона становить органічну цілість як різні стани розвитку одного стилю. У кожній речі письменника цікавила її індивідуальність, її незвичайність. Його епітети підкреслюють не основну властивість речі, а другорядну, але цим виділяють її з безлічі інших. Завдяки цьому люди, оточення і краєвид мають виразний місцевий і національний кольорит. Маленькі містечка Англії, де відбувається дія, автор змалював вражаюче-реалістично, як людина, що глибоко розуміє і любить свою країну.

Космополіт, громадянин всесвіту за своїм світоглядом Уеллс був справжнім сином Англії. Учень енциклопедистів і Роберта Оуена він вірив, що розвиток наук веде людство до кращого

майбутнього. Це була не стільки людина інтелекту, скільки мистець. Він не створив оригінальної філософської системи. Ідея пляну, організованості, технічної доцільності є його основними постулатами.

Помер Герберт Уеллс 13 серпня 1946 року, але його спадщина залишилась живою. Жанр науково-фантастичного і утопічного роману, що його так розвинув цей славний письменник, став характеристичним явищем у літературі нашого століття. Але більшість письменників у творах цього жанру дали мало для пізнання сучасності, для критичного погляду на майбутнє, для пропаганди певних ідей засобами літератури.

Коннан-Дойль і Ганс Домінік позичали в Уеллса теми, але не наслідували його стиль, не подавали контрастів буденного і титанічного, поєднували здебільшого елементи науково-фантастичного і пригодницько-кримінального роману, чого Уеллс не робив ніколи. Письменники, які створюють романи про марсіян і мешканців Місяця, як польський автор Жулавський, про майбутні війни та ідеальні суспільні устрої в 2000 році, не є учнями чи наслідувачами Уеллса, натомість його впливи позначаються на авторах інших жанрів. Річард Олдінгтон у своїх людських побутових романах нагадує "Таємні закутки серця" Уеллса. Олдос Гекелі нагадує деякі моменти Уеллса навіть у творах, написаних у напрямі творчості Анатолія Франса.

Молодий учень Уеллса Ляйонель Бріттон енергійно і переконливо змалював у творі "Любов і голод" життєвий шлях самоука-хлопця, чорнороба в книжковій торгівлі та у вільні хвилини жадібного читача.

На Україні, де читачі прагнули відірватися від невеселої сірої дійсності і полетіти на крилах уяви у фантастичний світ, романи Герберта Уеллса завжди користувалися любов'ю і популярністю. В українських перекладах вийшли такі його твори: "Прокинувся", Харків 1928, "Війна світів", Харків 1929, "Бог динамо", Харків 1929, "Машина часу", Одеса 1923, "Дивна орхідея", Харків - Київ 1930, "Повість про дні майбутні", Харків-Київ 1930, "Невидима людина", Харків-Одеса 1936.

Цікавістю на Україні тішився закордонний фільм "Невидима людина" за романом Уеллса.

МОЛОДЬ – МАЙБУТНЄ НАЦІЇ!

Допомагайте молоді морально і матеріально. ОДУМ потребує Вашої помочі!

А. ЛИСИЙ

"ЯКЩО Б Я МІГ ПОЧАТИ ВСЕ ВІД ПОЧАТКУ..."

"Що б я зробив інакше, якщо мені прийшлося б починати знову свою родину?" "Якби мої діти були малими, якби я їх виховував?" — такі питання часто мучать батьків, які бачать, як їхні діти поволі відриваються від родини, попадають на похилі площини навколишнього суспільства, або і зникають в глибоких нетрях його.

Відповіддю на ці і подібні питання займається пастор Джон Дрешер у своїй книжці з по-вищим заголовком, яка вийшла в 1979 році. Автор є батьком п'яти дітей. Він вчить у євангеліській семінарії міста Гаррісонсбург. Він вважає, що виховання дітей починається від виховання батьків. Особливо таке виховання є потрібне при одруженні, коли молоді люди закладають нові родини та беруть на себе обов'язки вирощування і виховання дітей. Часто-густо, пише автор, молоді батьки, не будучи добре підготовленими до батьківських відповідальностей, самі є спричинниками лиха, яке з часом звалюється немилосердно на їхні плечі. Тоді приходить біль, жаль і шукання відповіді: де я помилився? що я зробив невірно? що б я зробив, якби мені вдалося почати від початку?"

Пастор Дрешер відповідає на ці питання так:

Найперше я б любив більше свою жінку (чи чоловіка) і не вагався б це виявляти перед дітьми. Любов і гармонія між батьками є однією з головних засад здорової родини. Діти повинні бачити любов і тепле відношення між батьками. Ласкавість, ніжність, щирість, чесність, вияв турботи та відданості один одному — це приклади, які виховують такі самі якості також і в дітей.

Потім я б намагався виплекати в дітей почуття тісної приналежності до родини почуття спільності і взаємовідповідальності за добро родини. Кожна дитина повинна відчувати, що вона є потрібна в родині. Її слово, її думка є важлива. Їх не можна відкидати, чи ігнорувати. Я б давав своїм дітям більше уваги, більше часу. Я б прислухався до їх потреб, до їх турбот. Я б старався більше з ними розмовляти, жартувати, сміятися. Я б хвалив їх за їхні досягнення і ніколи не критикував би їх за їхні невдачі чи помилки. Я б підтверджував і заохочував їх в навчанні, в забаві, в грі.

І нарешті, пастор Дрешер пише, я б навчив їх релігії. Але це не значить, що я б їх вчив сухих абстрактних релігійних догм чи фактів з релігійних книг. Я б намагався їм показати, що Бог існує кругом нас. Що він існує в кожному подиху живої істоти та в щонайменшій барві навколишньої природи.

Одного разу, продовжує автор, запитали вчителя, де в його програмі навчання дітей є наука релігії? Ми вчимо релігії — відповів учитель — кожен день. Ми знаходимо її в чітких, але склад-

них, розв'язках математичних завдань; в мові, якої вчимося, щоб говорити до свого ближнього; в історії людства; в географії з її прекрасними земними просторами; в блискучих зірках безмежного космосу; в кожній живій істоті; в доброті та добрих звичках дітей; в чесності, в правді та любові між людьми.

Я хотів би бути чимсь особливо дорогим для своїх дітей. Я пам'ятаю про одного хлопчика — закінчує автор Дрешер, — який, злякавшись вночі грому і блискавки, кликав свого батька: "Тату! Ходи до мене, я боюся!" — "Не бійся, сину, Бог тебе любить, він тебе охоронить!" — відповів батько. "Я знаю, що він мене любить" — каже син. Але я хочу мати такого Бога, якого я міг би обняти!" Я хотів би бути ним для моїх дітей, якби мені прийшлося знову починати їх виховання.

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ПОБРАТИМОВІ

Усе на світі мусить мати вимір:
Сказати правду друзям це одне
І зовсім інше тим, хто нетерпимий,
Хто слово правди лає і клене.

Одне сказати там, де всі говорять
І зовсім інше, там, де всі мовчать,
Де вільна думка — найлютіший ворог
І навіть сумнів — привід для проклять;

Де всім на все один слід мати погляд,
Де у злоби і влада і права,
Де доброту людську здибає поглум,
І більш від діл шануються слова.

Так що це недуга, прокляття чи фатум,
Коли не уміє людина мовчати.
Коли і на люту чекаючи страту,
Не може на рот свій накласти печать?

Велике спасибі тобі, побратиме,
За те, що все чорне ти білим не звеш,
І хай називають тебе одержимим,
Ти мислиш, ти твориш, а значить — живеш!

Сосновка

1978

БЕЗСМЕРТНИЙ БАРД^{*)}

— О, так, я можу повернути на світ духи славних мерців, — сказав доктор Финея Велч.

Він був трішки підпитий, інакше може не сказав би цього. Правда, під час річної Різдвяної вечірки, він дозволяв собі трошки випити.

Скот Робертсон, молодий інструктор англійської мови при університеті, поправив окуляри на носі та поглянув навколо, щоб переконатися, чи ніхто не підслухує. — Ну, справді, пане Велч...

— Я не жартую. Та не тільки духи. Я оживляю також.

— Я не думаю, що це можливе, — сказав Робертсон педантично.

— Чому ні? Це тільки справа часового перенесення.

— Ви маєте на думці подорожування в часі? Це ж дещо надзвичайне.

— Нічого надзвичайного, якщо вмієте.

— Але як, пане Велч?

— Думаєте, що я вам скажу? — запитав поважно фізик. Він роздивився навколо, нібито шукаючи чогось випити, та не знайшов. Тоді сказав: — Я багатьох повернув — Архімеда, Ньютона, Галілея. Бідні хлопці.

— Хіба ж їм тут не подобалося? Здається вони були б захоплені модерною технологією, — сказав Робертсон. Йому ця розмова стала цікавою.

— Ох, вони були, були захоплені! Особливо Архимед. Я думав, що він збожеволіє від щастя, коли я перше пояснив йому дещо з технології погрецькому, але він не — не...

— Що сталося?

— Інакша культура. Вони не могли звикнути до нашого способу життя. Я мусів відіслати їх до їхнього часу... Так. Великі інтелекти, але не гнучкі. Не універсальні. Тоді я попробував Шекспіра.

— ЩО? — закричав Робертсон. Це вже йому було до душі.

— Не горлань, хлопче, — сказав Велч. — Це негарно.

— Чи ви сказали, що Шекспіра оживили?

— Так. Мені потрібно було знайти когось із широким світоглядом, такого, що розумів би людей настільки, щоб жити з ними далеко від свого часу. Таким був Шекспір. Я навіть маю його підпис. На згадку, знаєте...

— При собі маєте? — запитав Робертсон, широко відкриваючи очі.

— Ось тут. — Велч вивертає кишеню за кишеню. А, ось він. — Показав інструкторові маленький кусочок паперу. З одного боку була назва якогось підприємства. На звороті старечою рукою написано: Вільям Шекспір.

Робертсон був захоплений. — Як він виглядав?

— Не так, як на знімках. Лисий був, та з негарними вусами. Говорив він діалектом. Я пробував справити на нього добре враження з нашого часу. Розказав йому, наскільки його п'єси поши-

рені та що їх ще ставлять і вважають за найкращі літературні твори англійської літератури, а може й світової літератури.

— Добре, добре, — сказав Робертсон, затамувавши віддих.

— Я розказав, що люди писали цілі томи аналізів його творів. Самозрозуміло, він хотів їх побачити, то я приніс один том із бібліотеки.

— І що?

— О, він був захоплений. Хоч мав труднощі з сучасною мовою та згадками подій після 1600 року, але я поміг. Не думаю, що він сподівався такого оброблення. Постійно казав: "Боже, помилуй! Чого тільки не можна викрутити зі слів за п'ять століть! Можна б, мабуть, видушити море з мокрої ганчірки!"

— Він би такого не сказав!

— Чому? Він писав свої п'єси якомога швидше. Казав, що мусів так робити, через реченці. Написав "Гамлета" за менше, ніж шість місяців. Оповідання старе. Він тільки йому надав блиску.

— То все, що вони роблять із дзеркалом телескопа. Тільки чистять. — сказав сердито інструктор англійської мови. Фізик не звертав на нього уваги. Він побачив недалеко на столику неторканий напиток і подався до нього. — Я сказав без-

— Я ж викладаю такий курс. смертному бардові, що навіть у нас в університеті є курси про його творчість.

— Я знаю. Я вписав Шекспіра у вашу вечірню класу. Я ще ніколи не бачив людини, що так ревно хотіла довідатися, яку оцінку поставити йому майбутнє. Він багато вчився.

— Ви записали його в мою класу? — пробурмотів Робертсон. Сама думка, мов поганий сон, приголомшила його. Та чи це був сон? Він потроху пригадував собі лисого чоловіка, що смішно говорив...

— Не під своїм прізвиськом, самозрозуміло, — сказав д-р Велч. — Але не важне, під яким прізвиськом. Була то помилка, і все. Велика помилка. Бідний чоловік. — Він взяв склянку в руку і хитнув головою.

— Чому помилка? Що сталося?

— Я мусів його повернути до 16-го століття, — заревів Велч обурено. — Скільки, думаєте, може людина витерпіти приниження?

— Про яке приниження говорите?

Доктор Велч проковтнув напиток. — Ох, ви ж простяк бідолашний, ви ж його провалили на іспитах!

Переклад Дори Пошиваник

* From the book EARTH IS ROOM ENOUGH by Isaac Asimov. Copyright (c) 1957 by Isaac Asimov. Used by permission of Newspaper Enterprise Association, Inc.

Олесь БЕРДНИК

ЗАПОВІТ УКРАЇНИ

Моє останнє слово Матері-Україні, моїй земній колиці.

Я звертаюся до України, а бачу в уяві всіх Матерів Землі: Матір-Грузію, Матір-Росію, Матір-Латвію, Матір-Білорусію, Матір-Францію, Матір-Індію, всіх, всіх, всіх прекрасних Матерів народів планети. Ви у моєму серці творите чарівний образ Великої Матері Всесвіту! Благо вам!

Мамо-Україно!

Дякую Тобі за руки ласкаві, котрі пестили мою душу, і за серце Твоє незміряне, котре напоїло мене з джерела мудрості, вірності, краси й піснесті.

Дякую Тобі за те, що Ти дозволила мені стати одним з Твоїх Синів, спадкоємців Лицарства Безсмертної Січі. Благо Тобі!

Мамо, неймовірно тяжкі Твої шляхи, але Ти вийшла кріз хащі ворожнечі і насилля до вселенського обрію самоствердження і владно заявила про свою невмирущість! Ти ніколи не вмиєш, Мамо, бо маєш в глибині народного серця Корінь вічності, який тягнеться у нескінченність Буття.

Ось мій Заповіт Тобі, Мамо-Україно.

Бережи СЛОВО-ЛОГОС, бо Воно — Подив Великої Матері, і, втративши Його, Твої сини щезнуть в безодні Небуття!

Бережи душу Дітей Твоїх, постав на сторожі

біля них не друковане слово, яке можна затьмарити і перекрутити, — постав на сторожі коло них ЗОРЯНЕ СЛОВО — ПЕКУЧУ СОВІСТЬ, щоб вона переслідувала їх і вдень і вночі, якщо вони забудуть любов до Тебе!

Твоє майбуття — у вінку вільних Народів, у непорушнім братерстві Націй Планети. Але не держави, не економічні формації визначають шляхи Твої і Твоїх сестер, а Вільна Духовна Громада Народів.

Грядуща Хартія Свободи на чільне місце поставить Любов. Ти не забудеш, Мамо, цього Заповіту?

Любов і Свобода — лише цією стежкою проведе Зоряне Братерство людей Землі до Нового Світу!

Пора ткати зоряне покривало Нового Буття. Воскресни, Мамо!

Світ чекає. Чекають делекі зорі. Дереву і квіти мріють про людей світлих і чистих, котрі мають прийти. Чути дзвони Небувалої Епохи — Епохи Великого Всеоб'єднання Суцього.

Мамо-Україно! Дай мені стати порогом до Твоїї Нової Хати!

Я йду, йде все Зоряне Братерство по Новій, Небувалій Стежині!

Воскресни, Мамо!

Хай буде Так!

14-ий Табір Виховників ОДУМ-у, присвячений 30-літтю ОДУМ-у. Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онтаріо, Канада. 16—29-го серпня 1980 року.

Рання збірка. Піднесення прапорів. Збірку переводить бунчужний дня кол. Євген САВЧУК, Виховник-Кандидат Юного ОДУМ-у.

Р. Г. ФАРКВАГАРСОН

ОДНА ЧИ ДВІ МОВИ?

(Канадська сцена). — Інтернаціоналізм — це течія-хвиля майбутнього. Візьміть до уваги той факт, що колись потрібно було сімнадцять і пів години, щоб перелетіти літаком Атлантийський океан, наприклад, у 1940-ім році, а сьогодні потрібно тільки три й пів години. У 1950-ім році було 900,000 телефонічних розмов з Північної Америки до Європи. У 1979-ім році це число зросло до 60,630,000. Отже світ стає щораз меншим і потреба другої мови зростає з-дня-на-день.

Проте іронічно й сумно стає, що в цей же самий час, як міжконтинентальні шляхи комунікації зростають і "континенти зближуються" й порозуміння з ними, у Канаді занепадає зацікавлення вивчення чужих чи інших мов. Наприклад, у Торонтонському університеті 1969-го року було зареєстрованих 5,848 студентів і студенток, які вивчали чужі — модерні-сучасні мови, а у 1979-ім році їх було тільки 5,334. У середніх школах цей стан є ще більш пригноблюючим. у 1974-ім році 42,000 студентів і студенток вивчало німецьку, італійську чи еспанську мови в Онтарійських середніх школах, а у 1978-ім році це число спало до 35,984 і ця тенденція далі продовжується.

У недавній студії, яку провів Марк Вебер з Йоркського університету в Північному Торонті, цей дослідник висунув думку, що однією з головних причин занепаду зацікавлення вивчати інші мови, це те, що студенти думають — друга мова не є кінцевою для того, щоб дістати працю. Я хотів би подати аргументи проти цього погляду.

Цей погляд існує сьогодні, тому, що професори-викладачі чужих чи інших мов, такі як і я, сприяли цьому й виховували студентство в цьому дусі. Ми зосереджували майже всю свою увагу на Данте, Мольєра і Гете, а вивчення мови залишали системі Берліца. Щойно тепер, ми прийшли до переконання, що якби ми були чесні з собою та з нашими студентами й студентками, то ми повинні були б вже давно сказати, що не вистачає тільки зрозуміти Данте, Мольєра і Гете. Треба насамперед вивчити та опанувати італійську, французьку чи німецьку мови. Знання другої мови є кінцевим. Ми мусимо признати, що культурний аспект не є вистачальним для студента/студентки, які вивчають чужі мови і виразно підкреслювати, що існують кар'єрні можливості та підвищення якості й винагороди в праці, в результаті вивчення чужих мов.

В книжках про професії зі знанням чужих мов виразно говориться, що знання другої мови є великим плюсом: наприклад, дівчата, які обслуговують пасажирів на літаках чи хлопці-чоловіки на летунських лініях, є у попиті, потрібно двомовних секретарок, продавців книжок, продавців у великих крамницях, митних інспекторів, дипломатів, замовлювачів товарів, перекладачів, журна-

лістів, бібліотекарів, телевізійних і радіових дикторів, а коли взяти до уваги багатонаціональні й міжнародні агенції, такі як: Об'єднані Нації, то цей список іде в безконечність. Тут, у Канаді, туристичні агенції пропонують майже необмежену можливість для здібних людей зі знанням мов і вишколенням. У 1979-ім році Канаду відвідали 156,000 німецьких туристів і 125,000 з Японії; у 1980-ім році число з Німеччини зросло до 260,000, а з Японії до 180,000. Коло 2000-го року Канада прийматиме 11 мільйонів заокеанських туристів річно.

Уповноважений Онтарійського урядового подорожнього й туристичного бюро сказав: "ми потребуємо більше провідників туристичних груп, які будуть зустрічати туристів на летовищах в їхній мові і показуватимуть їм країну". В усіх аспектах нашої торгівлі й індустрії, опанування другої мови є більш важливим, ніж ми, які є професійно зв'язані з чужими й іншими мовами, здаємо собі з цього справу.

Зі "зменшенням світу", все більше зростає важливість знання чужих мов, щоб належно розуміти інші народи й інші культури. Одне зі зобов'язань Гельсінської Угоди з 1975-го року про світовий мир було, щоб "заохочувати вивчення й студіювання чужих мов і цивілізацій". Таке вивчення — така студія — не гарантують світового миру, але яке здивування й як багато доброї волі викликає навіть одна фраза чужою мовою.

Друга мова не гарантуватиме праці, але це зробить якогонебудь студента/студентку кращим кандидатом для майже кожної праці та для майже кожного досвіду в житті.

**

Скорочено з Етно-культурних нотаток і новин, Відділ громадських взаємовідносин. Професор Фарквасгарсон є членом професорського персоналу Відділу германських мов і літератур у Торонтонському університеті, де й рівно ж приміщується вище згаданий Відділ громадських взаємовідносин.

**СКІЛЬКИ Ви приклали старань, щоб
ОДУМ у Вашому місті був
активнішим?**

Борис ТЕН

ПАМ'ЯТІ БАТЬКА

Крізь бурі грозані й потоки злив,
Прямою перепливши течією,
Не покривив ніколи він душою
Й чола свого неправді не схилив.

Не знав облесних він, лукавих слів.
Та поступався гордістю своєю
В ім'я любові — вищої ідеї,
Що тільки їй служити він волів.

Тягар життєвий мужньо він осилив,
І хоч прожив не вік Мафусаїлів,
Пошани цвіт сріблив його літа.

Він серця батьківського скарб великий
Нам заповів, і житиме навіки
Про нього пам'ять — світла і свята.

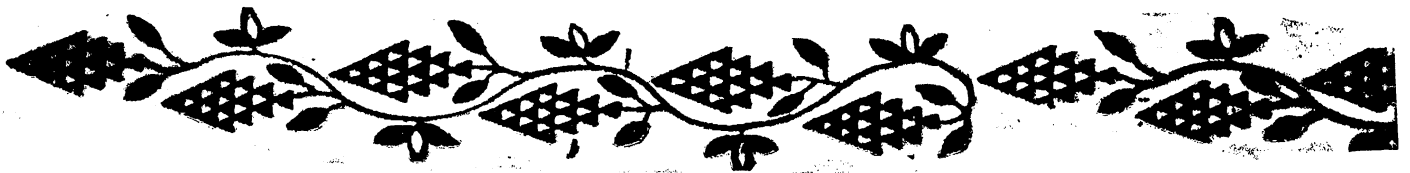
ПАМ'ЯТІ МАТЕРІ

Забutih років хроматична гама
Щодень луною пам'яті бринить.
І так хотілось би щасливу мить
Вернути — вперше мовленого "мама".

Щоб почувань і мислей амальгама
Знов розцвіталася несамохить.
Щоб по-новому вдруге пережити
Солодкі сни таємного Сезама.

Та сонце з заходу не зійде, ні,
І хвилі вверх не потечуть Дніпрові,
Не вернуть літ утрачених мені.

Але ж те саме сонце з-за діброви
Щодня встає, і неповторні дні
Горять тим самим сяєвом любови.

14-ий Табір Виховників ОДУМ-у, присвячений 30-літтю ОДУМ-у. Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онтаріо, Канада. 16-29-го серпня 1980 року.

ДІВОЧИЙ ВІДДІЛ ТАБОРУ

Перший ряд зліва: Олеся КОНОВАЛ, Марта КОХНО, Неля ЯСКЕВИЧ, Катя ЛУЦЕНКО, Леся СМОЛЯК, Галя БАГМЕТ, Ліда ГРЕГОРЕТ, Катя ЯКУТА та Варвара АНТИК.

Другий ряд (стоять): Віра СИМАГОВСЬКА, Ліза САВЧУК, Наталя ПРИТУЛА, Юля ІХТІАРОВ, Ліда ШКРЕБЕЦЬ, Лариса ДРОЗД, Ліда ЮХИМЕНКО, Ніна СЕНИК, Надя ГАВРИЛЮК та Наталя НЕЛПА.

Рут ГОРДОН

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ЦЕ – КАНАДА

(Канадська сцена). — Багатокультурне Історичне Товариство в Торонто засноване 1976-го року на те, щоб допомагати зберігати документальні дані про етнічність Онтаріо та розголошувати вклад кожної групи. У додачу до збирання та розголошування програм, Товариство випустило серію плякатів, в яких віддзеркалено суть документальної інформації Товариства, фотографії, усні й писані дані з історії, громадського життя та зацікавлення кожної групи. Ці плякати розповідають про вірменів, голляндців, фінляндців, греків, угорців, японців, жидів, литовців, македонців, поляків, сербів, українців. Плякати випозичаються безплатно організаціям для влаштування фестивалів, конференцій, для потреб кожної групи або для окремих осіб. З уваги на обмежену кількість таких плякатів, їх треба наперед замовляти. Додаткові інформації може подати Террі Кембел (416) 979-2973.

Нагадуємо всім, що до кінця літа залишилося всього декілька тижнів і що ви можете відвідати чудовий кампус найбільшого в Канаді університету — Торонтського. Два гіді-студенти дадуть вам необхідні пояснення під час вашої екскурсії по-англійському, по-французькому, по-українському і по-російському, але можна домовитися наперед і про іншомовних гідів. Минулого року кампус відвідали туристи із 37-ми країн. Телефонуйте на число 978-5000.

Тандер Бей — місто багатонаціональне

До етнічних товариств онтарійського міста Тандер Бей звернулися із проханням подати списки прізвищ видатних людей, іменами яких у майбутньому можна було б називати вулиці й парки міста. Маючи такі списки, відділ планування того міста сподівається, що шляхом називання і переназивання вулиць та парків йому вдасться відобразити багатокультурність тієї громади.

Культурне зростання Саскачевану

Голова Саскачеванського Секретаріату Справ Культури, д-р Гордон Вічерт, прихильно говорив про раптовий розвиток місцевих багатокультурних рад у провінції. Він сказав, що ті ради засновано на те, щоб вони існували і що вони будуть існувати, а завданням уряду допомогти їм розвиватися з мінімальною бюрократичною тяганиною. Він також сказав, що культурна діяльність стоїть перед новим бурхливим розвитком провінції, якого сподіваються протягом наступного десятиріччя, а тому уряд мусить бути готовий до нових вимог.

ДРУЖИНІ

Коли на серце ляже камінь,
Коли немилий стане світ,
Коли з безсонними ночами
Спливає чар найкращих літ,
Коли рідіє коло друзів,
Коли в зеніті геній злих,
Коли утомі та недугі
Найлегше повалити з ніг,
Коли нудьга гризе і сушить,
Коли навколо холод зим,
Нехай тобі зігріє душу
Вінок моїх незграбних рим!

Коли щодня самі тривоги,
Коли по горло наглих діл,
Коли засніжені дороги
З останніх вибивають сил,
Коли немає як терпіти
Тупу обмеженість міщан,
Коли вже стільки пережито
І від своїх і від чужан,
Коли відкриті в серці рани
Журба, немов огнем, пече,
Нехай цей вірш для тебе стане
Моїм відторгнутим плечем!

Коли від сліз немає ради,
Коли лякає самота,
Коли бракує слів розради
І рознач душу огорта,
Коли розлучені стихії
Страхають смертю знов і знов,
Нехай цей ямб тоді зігріє
Мою нескорену любов.

Володимир, грудень — 71

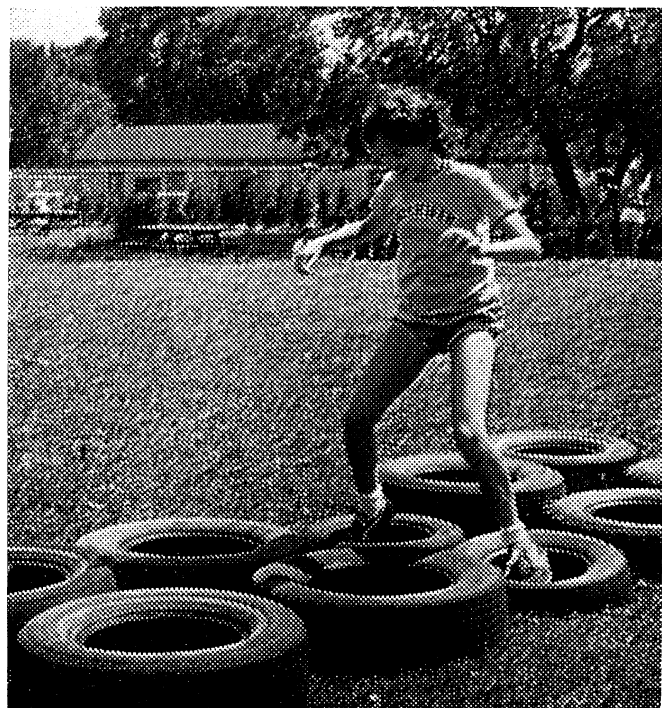

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ
В ТОРОНТІ Й ОКОЛИЦІ
Крамниця при вул. Блур коло Джейн
Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

СВІТЛИНИ ІЗ ЗМАГАНЬ НА ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВІМ ТАБОРІ.

Оселя "Україна", липень 1980 р.

РОЗТАШУВАННЯ ОДУМІВСЬКИХ ТАБОРІВ – ЛІТО 1981

КАНАДА — Схід

Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онт.

від 4-го до 18-го липня

**П'ятнадцятий Ювілейний Табір Виховників
Юного ОДУМ-у та Табір 20ї Проби**

На табір виховників прийматимуться кандидати, члени Юного ОДУМ-у у віці від 15-ти до 19ти років лише за рекомендаціями голів філій ОДУМ-у та відділів ТОП-у або СВП/Д з тих місцевостей, де нема філій ОДУМ-у.

На Табір 2-ої Одумівської Проби прийматимуться кандидати, Старші Виховники Кандидати та Учасники або дійсні члени ОДУМ-у, які закінчили Табір Виховників Юного ОДУМ-у.

За детальними інформаціями та аплікаціями до повище зазначених двох таборів просимо звертатись до 21-го червня на адресу Команди Виховників ОДУМ-у:

ODUM Councillor's Camp
с/о G. Krywolap, 221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, USA, (301) 744-0168

від 19-го липня до 1-го серпня

**ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР
ЮНОГО ОДУМ-у**

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM с/о W. Tymoshenko
26 Sanderson Road
Rexdale, Ontario M9V 1C7 (416) 742-3181

від 2-го до 16-го серпня

МИСТЕЦЬКО-КОБЗАРСЬКИЙ КУРС
є під патронатом Капелі Бандуристів
ім. Т. Шевченка.

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM с/о O. Metulynsky
42 Bunting Rd.
St. Catharines, Ont., L2P 1Z3, (416) 688-6315

від 16-го до 30-го серпня

СПОРТОВИЙ ТАБІР ОДУМ-у

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM с/о V. Pedenko
18 Henderson Avenue
Thornhill, Ontario L3T 2C0 (416) 889-0640

Від 3-го до 4-го вересня

ІДЕОЛОГІЧНИЙ СЕМІНАР

США — Схід

Від 27-го червня до 18-го липня

**Оселя ОДУМ-у "Київ" — Аккорд, Н.Й.
ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР
ЮНОГО ОДУМ-у**

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM с/о E. Kalman,
376 Green Lane
Ewing, N. J. 08638, (609) 771-9535

від 18-го липня до 1-го серпня

МИСТЕЦЬКО-КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM с/о A. Shevchenko
505 Rolling Hills Road
Bridgewater, N. J. 08807, (201) 725-5322

США — Захід

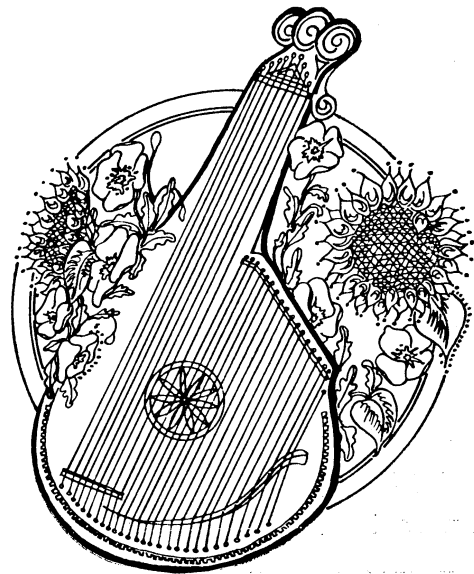
Сіблей Стейт — Парк, Міннеаполіс, Мінн.

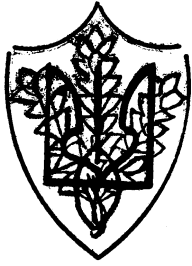
від 1-го до 15-го серпня

**ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР
ЮНОГО ОДУМ-у**

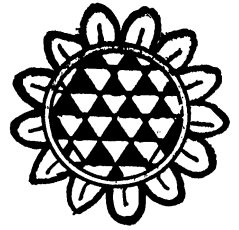
За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM с/о A. Lysyj
4004 Roanoke Circle
Minneapolis, Minn. 55422, (612) 377-4031

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

14-ий Табір Виховників ОДУМ-у, присвячений 30-літтю ОДУМ-у. Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онтаріо, Канада. 16—29-го серпня 1980 року.

ІНСПЕКЦІЯ. Інспекцію переводить кол. Андрій ШЕВЧЕНКО СВП — другий заступник коменданта табору.

Варвара Гринько

К. Ушинський

СТРУМОК

- Це куди біжить струмок?
- Через поле, у ярок.
- Зупиняється в ярку?
- Ні, звідтіль в Десну-ріку.
- А з Десни біжить куди?
- До дніпровської води.
- У Дніпрі він буде жити?
- Ні, до моря побіжить.
- А як сонце припече?
- Він до хмари утече.
- Знов на землю упаде.
- То куди ж біжить струмок?
- Через поле, у ярок...

НАРОДНЯ МУДРІСТЬ

Сила та розум — краса людини.

Скільки голів, стільки й умів!

Треба нахилитися, щоб з криниці води
напитися.

ЛІС І СТРУМОК

(Казка)

У вологій лісовій гушавині, серед боліт і мохів, протікав струмок. Він скаржився на те, що ліс закриває від нього небо і далекі краєвиди, не пропускає до нього ні ясного проміння сонця, ні грайливого вітерця.

— Хоч би прийшли люди і вирубали цей нестерпний ліс! — дзюркотів струмок.

— Дитино моя, — лагідно відповів йому ліс, — ти ще малий і не розумієш, що моя тінь охороняє тебе від пекучого сонця і вітру. Без мого захисту швидко висохли б твої слабенькі струмочки. Почекай, наберись спершу сили під моєю тінню, і тоді ти вибіжиш на відкриту рівнину, але вже не слабким струмком, а могутньою рікою. Тоді, без шкоди для себе, будеш відбивати в своїх водах блискуче сонце і ясне небо, будеш безтурботно гратися з могутнім вітром.

ТА ХОДИЛА УЛЯНОЧКА

Купальська

Та ходила Уляночка по межі,
Червонії черевики на нозі.

Червонії черевички на нозі,
Що купив Василечко на торзі.

Носи, носи, Уляночко, здорова,
А я не скажу тобі ні слова.

Стій, дубе, не гуди
На дубові жолуді,
В чистім полі роса впала,
На вулиці Купала на Йвана.

А чи було літо, чи не було,
Чомусь воно мені не докучило.

Грицько Бойко

КАЧЕЧКА-ПРАЧЕЧКА

— Качечко, качечко,
Чепурненька прачечко!
Можеш ти повісти,
Як білизну прала ти?

— Так-таки! Прала я,
Прала-полоскала я, —
Так-так-так! Прала я, —
Вся білизна аж сія!

— Качечко, качечко,
Чепурненька прачечко!
Хто ж тобі помагав!
Хто білизну віджимав?

— Так-таки! Прала я,
Прала-полоскала я.
Так-так-так! Помагав, —
Качур гарно віджимав.

— Качечко, качечко,
Чепурненька прачечко!
Можеш ти повісти:
А для кого прала ти?

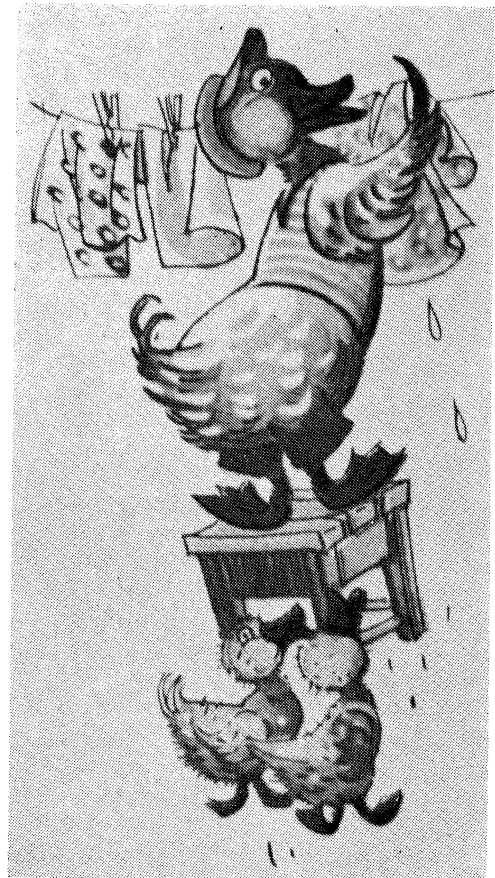
— Так-таки! Прала я,
Прала-полоскала я.
Так-так-так! Все для них,
Для качаток дорогих!

СЕРПНЕВІ ПРИПОВІДКИ:

Спасівка — ластівка, а Петрівка — голодівка.
Як приїде Спас — кошарам урветься час.

На Йвана Купала збирають зілля, — на Йвана
Головатого — коріння.

Віра ВОРСКЛО

Василь СИМОНЕНКО

БАШТАН

Степ тече весь золотом,
Сонце ллє і ллє.
Гай — зозулька молотом
Нам літа кує.

Поле, мов плахтиночка,
Рясно кавуни.
В небі ні хмариночки, —
Скаржаться лани.

Соняшник під ношею
Похилив свій стан.
Дід в сорочці зношеній
Стереже баштан.

З сонцем дід порадився, —
На обід пора.
А із гаю крадеться
Красти дівтора.

Дід ціпком помахує,
Наче злий Перун.
Діти мчать птахами
І несуть кавун...

Мріє дід, не сердиться,
Вкрадено — амінь!
Шкода, юнь не вернеться
Красти в полі динь.

Наче вчора хлопчиком
На баштан він біг.
Он, отам, за стовпчиком
Він ховався за стіг.

Там, он, за пшеницею
Пас колись коня.
Думка діда птицею
Юність догана.

Мріє дід, не сердиться,
Шкандиба в курінь.
Шкода, юнь не вернеться
Красти в полі динь.

**

Задивляюсь у твої зіниці,
Голубі, тривожні, ніби рань.
Крешуть з них червоні блискавиці
Револуцій, бунтів і повстань.

Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо, горда і вродлива,
З тебе чудуватися повік.

Ради тебе перли в душі сію,
Ради тебе мислю і творю.
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю.

Одійдіте, недруги лукаві!
Друзі, зачекайте на путі!
Маю я святе синівське право
З матір'ю побуть насамоті.

Рідко, нене, згадую про тебе,
Дні занадто куці та малі.
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх добіса по землі.

Бачиш, з ними щогодини б'юся,
Чуєш — битви споконвічний грюк!
Як же я без друзів обійдуся,
Без лобів їх, без очей і рук?

Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...
Громотить над світом люта битва
За твоє життя, твої права.

Хай палають хмари бурякові,
Хай сичать образи — все одно
Я проллюся крапелькою крові
На твоє священне знамено!

ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ ПРО ЗАГУБЛЕНИХ ОДУМІВЦІВ

Ці одумівці із Чикаго не загубилися. На весні ц. р. вони їздили на Конференцію ОДУМ-у до Канади, до Сент Кетеринс, у провінції Онтаріо, недалеко від Торонто (Канада), близько Ніягарського водоспаду. Вертаючись, вони побачили це "диво".

У США і Канаді є чимало місцевостей із європейськими назвами. Між ними є кілька Києвів і Одес, є Мазепа і навіть Оксана.

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE

УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі **13 – 14%** п'яни
- Дає малі і великі особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асєкурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог КЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платять 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради.
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслуґу
- Дає добрі кредитові звіти
- 31 рік на сл. жбі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.

Toronto, Ont. M5T 2S6

Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West

Toronto, Ont. M6S 1N9

Tel. 763-5575

ЧИТАЙТЕ

“МОЛОДУ УКРАЇНУ”

I

ПОШИРЮЙТЕ

ЦЕЙ ЖУРНАЛ

МІЖ

СВОЇМИ РІДНИМИ

I

ЗНАЙОМИМИ

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД “МОЛОДОЇ УКРАЇНИ” ЖЕРТВУВАЛИ:

Ліна і Павло Дрозд з нагоди
одруження Людмили й
Петра, Торонто, Онт. \$50.00
Іван Корець, Торонто, Онт. 40.00
С. Глушко, Торонто, Онт. 11.00
О. Шевченко, Бріджпорт,
Кан., США 7.00
О. Коновал, Арлінгтон, США 5.00
Марія і Дмитро Хребто,
Ст. Кетеринс, Онт. 3.00
С. Євсєвський, Філадельфія,
США 2.00

Жертводавцям і прихильникам
“Молодої України” щира подяка.

Редакція і адмін. “М. У.”

ГУМОР

**

Дама до лікаря:

— Мій чоловік у сні говорить.
Чи є засіб цьому допомогти?

— О, так. — Заспокоїв її лікар.
— Я дам вам лік, після якого бре-
дові сні вашого чоловіка при-
няться.

— О, ні, — з острахом дама. —
Я б хотіла, щоб він говорив роз-
бірливіше.

**

В році 2050-му студенти, пере-
глядаючи архів газети “Правда”,
натрапляють на прізвище “Бреж-
нев”.

— Хто він був? — запитав один.
— Не знаю. — відповів інший.
— Заглянь до енциклопедії.

Відкрили на літері “Б”, читають:
“Бездарний політичний діяч, су-
часник Солженіцина”.

**

В Сов. Сєюзі випустили нові
поштові марки з портретом Бреж-
нева. 80% цих марок люди по-
вертають на пошту, жаліючись,
що вони не липнуть до конверта.
Створена комісія в'яснила при-
чину: люди плювали не на ту
сторону марки, де був клей.

**

Пленум сільради обговорював
справу, в який спосіб зробити
так, щоб усе менше людей ішли
до церкви. Старенький дідусь,
сторож сільради, що вважався

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

VILLAGE DELI

СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

фірми

СЕМИГЕНА

Крамниця на розі вулиць
Бересфорд і Блур Зах.
в Торонто

Власник

ПЕТРО СТЕПУРА

258 Beresford Ave.

TORONTO, ONT.

Тел.: 767-3755

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарун-
ків на різні okazji.

Просимо ласкаво нас відвідати!

антирелігійником, попросив сло-
ва.

— Говорить, — каже голова.

— Я думаю, — каже сторож,
замислено, — що найкраще бу-
ло б забрати з церкви всі ікони,
а замість них повісити портрети
богдів, а найголовніше портрет
тов. Брежнева, то побачите, що
церква людям зразу остогидне.

N. HAWRYSCH
INDIAN ROAD CR.
TORONTO, ONT.
P 2E8

Ціна 1.00 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ
Великий вибір хатніх меблів:
вітальень, спальень, їдальень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

TORONTO CENTRAL
423 College St. W. - Tel. 364-1434
TORONTO WEST
1121 Dundas St. W. - Tel. 535-1188
MISSISSAUGA
1995 Dundas St. E. - Tel. 624-4411

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКИЙ БРАТСЬКИЙ СОЮЗ

БРАТСЬКА ЗАПОМОГОВО - ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

що нараховує понад 24 тисячі членів і понад \$9,500.000.00
членського майна.

Український Братський Союз має добірні найновішого типу поліси забезпе-
чення на дожиття і на посмертне для старших і дітей членів.
Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає своєму укра-
їнському народові морально і матеріально в його стремлінні визволитися з
чужого поневолення і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну.
Помагає матеріально освітньо-культурним, видавничим, церковним та спор-
товим справам. Помагає матеріально незаможним, здібним в науці, україн-
ським студентам у вищих школах. Видає свій, демократичного напрямку
часопис-тижневик "Народня Воля" українською і англійською мовами та
англомовний журнал для молоді "Форум". Для вигоди своїх членів і всіх
українців провадить літню вакаційну оселю "Верховина" з мальовничим
розкішним парком, модерно устаткованими кімнатами, купанням у власному
природньому озері та купальному басейні, спортом і культурною розвагою
в Кетскільських Горах в Ілеі Спей, Н. Й.

Головний осідок УБСоюзу:

440 WYOMING AVENUE, SCRANTON, PA., U. S. A.

Телефони: 342-0937 або 347-5649